

Tok Lukas feil om Kvirinius?

Lukas 2,2 sier følgende:

Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskriveres i manntall. Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria.

Dette presenterer noen problemer:

- Vi vet fra andre historiske kilder at Herodes den Store (som var konge i Judea da Jesus ble født) døde i år 4 f.Kr og at Kvirinius ble landshøvding i Syria (som Judea da var en del av) i år 6 e.Kr. Dette året foretok han en folketelling, men det er altså minst 12 år "for sent".
- I en romersk folketelling ville ikke innbyggerne beordres til å reise til sine forfedres hjemby.
- Ingen historiker nevner en slik omfattende folketelling av hele Romerriket under Augustus.

Det har ofte blitt hevdet at Lukas tok feil, men dette er lite trolig ut fra hans troverdighet ellers. Så hvordan kan vi forklare dette? Her følger noen forslag.

1. 'Denne første ("prote") innskrivningen' kan også oversettes 'denne tidligere innskrivningen'. I så fall sier Lukas at folketellingen i Luk 2 skjedde før den mer kjente folketellingen i år 6 e.Kr. som han også nevner senere i Apg 5,37. Denne siste folketellingen skjedde i forbindelse med at Judea gikk over fra å være en delvis selvstendig stat under Romerriket med Herodes den Store som vassalkonge, til å bli en del av den romerske provinsen Syria. Den romerske skattepolitikken førte til et opprør som altså Lukas nevner i Apg 5.
2. Selv om Kvirinius ikke ble landshøvding før i 6 e.Kr., så var han konsul fra 12 f.Kr. og var stasjonert i den østlige delen av Romerriket. En person av en slik rang hadde ofte autoritet og plikter som rakk over store områder. Det er derfor ikke umulig at han, som en arm av Cæsar

før Judea hadde egen landshøvding som en del av Syria, beordret Herodes til å foreta en folketelling.

3. Den greske teksten sier bokstavelig at Kvirinius 'ledet Syria', dvs. hadde ansvaret for Syria. Han kalles ikke 'legatus' (den offisielle romerske tittelen for landshøvding for en hel region). Det er derfor ikke umulig at han "ledet Syria" som konsul før 6 e.Kr.
4. En folketelling som involverte Judea i Herodes den Stores regjeringstid, ville trolig skje som en jødisk folketelling, ikke en romersk. I så fall er det trolig at jøder ville returnere til sine forfedres hjembyer. I 104 e.Kr. befalte landshøvdingen i Egypt, Vibius Maximus, at det var påkrevd for alle å returnere til sine hjembyer i forbindelse med en folketelling.
5. Slike folketellinger skjedde ofte rundt om i Romerriket, f.eks. hvert 7. år i Egypt. Det er mulig at Lukas refererer til at Augustus utvidet slike lokale folketellinger til å etterhvert omfatte hele Romerriket. Historikeren A.N. Sherwin-White sier at "...en folketelling eller en skattevurdering av alle provinsene i Romerriket... ble definitivt oppnådd for første gang i historien under Augustus." (*Roman Society and Roman Law in the New Testament*, s. 168-69)

Det kan altså være en god forklaring på denne nøtta, selv om vi ikke med sikkerhet kan si akkurat hva Lukas mente. Det er derfor ingen grunn til å begynne å betvile Lukas' nøyaktighet. Så med dette er det mulig å konsentrere seg om resten av Juleevangeliet og selve poenget med historien :)